

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XVII.

НЕДЕЉА 15. АВГУСТА 1899.

Број 30.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ЦЕНА:

За Србију на годину	6 динара
на пога године	3 ,
За стране земље на тодину	9 ,

ПРЕПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

Београд, 11 августа 1899 г.

Његово Величанство Краљ Милан, командант Активне Војске, благоизволео је одговорити на честитку председника општине београдске о Његовом рођендану овим телеграмом :

Председнику београдске општине
Г. Николи Стевановићу

Београд.

Ниш—Двор. 11. Авг. 1899 год.

Срдечно благодарим Краљевској Престоници, историјски толико везаној са народном Династијом, у дубоком уверењу, да ће вазда бити истрајна у осећајима верности и љубави према Господару и Краљу Александру, првом Београђанину,

МИЛАН.

Честитка председника општине гласи:

Београд, 10. авг. 1899 г.

Његовом Величанству

КРАЉУ МИЛАНУ

Команданту Активне Војске

Ниш.

Краљевска Престоница данас свечано прославља дан рођења Вашег

Величанства, првог српског Краља и обновиоца Краљевине. Прослављајући овај дан, сења се свију Ваших тековина за Србију и Београд, и моли Величанство, да благоизволи примити најсрдачније честитање са искреним жељама за дуг и срећан живот Величанства на славу Престола, срећу Отаџбине и за добро и напредак српске војске.

Живео Краљ Александар!

Живео Краљ Милан!

Слава Обреновићима!

Председник
београдске општине,
Никола Д. Стевановић.

Београд, 12 авг. 1899 г.

Народ округа рудничког ударио је камен темељац Краљевском Дворцу у селу Такову, код историјског Таковског Грма на дан рођења Његовог Величанства Краља Милана, Команданта Активне Војске, и на ту свечаност позвао је и општину београдску овим позивом:

57. Повластице које су Дубровчани још врло рано стекли од Турака мало се разликују од повластица, које су имали у Српској Земљи за време српског господства. Дубровчани су за време Турака имали право слободног трговања по целом Турском Царству: Могли су слободно ићи по Влашкој, Бугарској, Српској Земљи, Анадолији, Романији. Царину би плаћали само онде, где би растоварили и продали своју робу. Дугове су наплаћивали помоћу турских власти. Спорове са Мухамеданцима решавали су пред кадијом а своје сами или, такође, пред кадијом. Имовина умрлог Дубровчанина припадала је његовим наследницима или граду, ако би био без наследника. И у доба размирице Дубровчани су уживали заштиту од Турака и слободу трговања и по самом ратном земљишту. Турци једном покушали су против Дубровника поведу неку врсту економског рата. Они подигоше у Херцег-Новоме сланице и наредише да се из Турског Царства може извозити црвач, олово, свила и восак само на новски трг. Тај турски покушај изазвао је конфликт између Дубровника и Порте, па се најзад та сваја завршила у корист Дубровчана. Бајазит II. својом повељом од 1484. г. нареди, да се споменути трговински артикли могу изво-

Господину Николи Д. Стевановићу

председнику општине београдске

Господине,

Народ округа рудничког, користећи се срећном приликом што се у његовој средини налази знаменито и у новијој историји српскога народа освећено место, у којем је Милош Велики развио заставу Народнога Ослобођења, као и жељећи дати и на овај видљиви начин израза своје поданичке љубави, верности и оданости према Дому Славних Обреновића и створити могућност да својега омиљеног и узвишеног Господара што чешће и дуже у својој средини виђа и поздравља — отпочео је у селу Такову, код историјског Таковског Грма, зидати Дворац, који ће се до године, на Цвети предати у својину Његовом Величанству Краљу Александру I.

Освећење темеља и ударање камена темељца извршиће се на дан 10. Августа ове године.

Част ми је, у име народа округа рудничког, позвати и Вас на ову свечаност.

Председник окружне скупштине
округа рудничког
С. Ј. Шурдиловић с. р.

окр. начелник

зити и на дубровачки трг, а не, као до тада, само на новски трг.¹⁾

Дубровчани су, као и остали трговци, Српским Државама плаћали царину, која се често мењала. Дубровачка је политика ишла на то, да се та царина редуцира на што нижу количину. — Сем царине Дубровчани су плаћали и остале дажбине, као: разне десетке, попутницу, бродарину, мостарину и т. д.

За слободно трговање Дубровчани плаћаху српским владаоцима особити трибут, који се зваје *Српским или Господским Доходаком*. Српски су владаоци подизали и спуштали тај трибут, али он није никада прелазио суму од 2.000 пп. Тај се трибут плаћао о Св. Димитрију, због чега се он у споменицима назива и *Светодимитровским Доходаком*. Постанком Босанске Краљевине, тај српски доходак пређе у руке босанских краљева, који добијају од Дубровчана 2.500 пп. годишње: 2.000 Српски а 500 Стоански Доходак. Дубровчани су за Стоан плаћали и српским и босанским владаоцима по 500 пп. годишње; а за Конавле 600 дуката Радосаву Павловићу и Сандију Конаваоски Доходак.²⁾

¹⁾ Mon. Serb. c. 1—2, 19—20., 24—25., 28—30., 32—33., 41., 45—47.; 51—53., 85., 119—120., 146—148., 153., 157—158., 160—164., 168—169., 179—180., 184—190., 193., 202—212., 220—222., 229—231., 235—238., 266—273., 316—318., 352—355., 272—273., 316—318., 352—355., 381—383., 427—429., 485—488. — Mon. Spect. v. I. c. 11—12., 14—15., 59.; v. III. c. 283., 275—276., 312.; v. XXIX. c. 13—14.— Гласн. к. XLVII. c. 309—310. — Ст. Новаковић, Душ. Законик §§ 13., 129—132., 202. c. 4., 41—42., 61. — Мајков, Ист. с. 212., 214., 238., 240—241., 304., 321. —

²⁾ Mon. Serb. c. 362—363., 409—411., 475—476., 484., 523—530., 548—552. —

²⁾ Mon. Serb. c. 185—190., 235—237.. 282—285., 427—429., 485—488. — Пуцић Спомен. к. П. с. 2., 5.,

Председник општине београдске у име
грађана београдских поздравио је ово по-
лагање темељца овим телеграмом:

Председнику окружне скупштине
округа рудничког
Господину С. Ј. Шурдиловићу
окружном начелнику

Горњи Милановац
(за Таково).

И престоница Обреновића учествује у данашњој народној свечаности, која се обавља у историјском Такову, у којем је Милош Велики развио заставу Народног Ослобођења, и хита да удржи и своју велику радост и своје усрдне жеље, е да би се, Боже дај, у Таковском Дворцу, коме народ округа рудничког на дан рођења обновитеља Немањине Краљевине, Команданта Активне Војске, Његовог Величанства Краља Милана, а у славу Дома Обреновића, положе камен темељац, — ускоро прославио и дан уједињења целога Српства а под Краљевским склопом Обреновића V.

Живео Краљ Александар I!
Слава Дому Великих Обреновића!
Хвала народу округа рудничког!

Председник
београдске општине
Никола Д. Стевановић.

С Т Е Ч А Ј

Општини београдској потребан је хемичар.

Ко би желeo да будe хемичар општине београдске, нека поднесе писмену молбу са сведочбама суду општине београдске најдаље до краја Августа о. г.

Плата је хемичару до 2.000 дин. годишње.

Од суда општине београдске 3. августа 1899. год. у Београду АБр. 5571.

Дубровчани, задобивши 1333. г. Стон, почеше, из католичке ревности, гонити Православље са своје новозадобивене територије. То је учинило, да православни манастир Св. Николе на Стону опусти и да православни калуђери г. 1347. оду у Јерусалим у манастир Св. Архангела Михајла. Да би ови калуђери могли живети цар Душан 1848. г. нарели; да се Српски Стонски Доходак даје споменутом јерусалимском манастиру.

То потврди и цар Урош 1358. г. и јоп утврди, ако би тај манастир опустео то да Дубровчани плаћају сваке године ту суму (500 лр.) светогорским манастирима Хилендару и манастиру Св. Павла. Када је, крајем XV. в. манастир Св. Арх. Михајла у Јерусалиму опустио од куге, Дубровчани су, према повељи цара Уроша давали тај доходак споменутим светогорским манастирима.¹⁾ Тај доходак су нази-

10., 36., 37., 40., 41., 42., 43., 91. — Mon. Spect. v. XIII. c. 300., 316.; v. XXXIII. c. 97.; v. XXIX. c. 299. — Споменик XI. c. 24.

¹⁾ Mon. Serb. c. 165—367., 514. — Шупчић, Спомен. к. П. с. 28.—31. — Споменик XI. с. 76. — В. Макушев и проф. А. Вучетић публиковали су из дубровачке архиве повељи број писама светогорских калуђера, у којима моле Дубровчане да им пошљу годишњу помоћ и шаљу неку врсту књига примања и „веровна писма.“ Макуш. мат. с. 70—72. Starine к. XVII. с. 1—48. — Троношац бележи,

О Б Ј А В А

С обзиром на број ћака у народним школама града Београда, а ради лакшег, бржег и правилијег набављања школских потреба за школе, школском одбору **потребна су четири књижара**, од којих ће управитељи школа набављати што треба за школу и сиротне ћаке, и то: једна књижара за школе код Саборне Цркве, на Сави и В. Женске Школе; друга књижара за школе на И. Врачару, Савинцу и З. Врачару са Топчидером; трећа књижара за школе па Теразијама и у Палилули; и четврта књижара за основну школу на Дунавском крају и за грађанску школу.

Који се од г. г. књижара жели примити ових набавака, позива се да до 20. Августа ове године поднесе оферту Школском одбору; са назначењем процента; који одбору нуди како на књиге и остали писањи и цртањи материјал, тако исто и за потрошне ствари (метле, свеће, кредит и остало).

Бр. 317. Из седнице школског одбора за град Београд. 26. Јула 1899. год.

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК

29. јула 1899. год.

Председавао председник г. Н. Д. Стевановић; присуствовали чланови суда г. г. Стев. Илковић и К. Симић; од одборника били: г. г. К. Н. Лазаревић; Трајко Стојковић; Ђорђе Н. Соколовић, Богоје Јовановић, Боко Тошић, Мих. Јовановић, Коста М. Ђурић, Ив. Илковић, Трифун Ђорђевић, Д. Тадић, М. Штрбен, Голуб С. Јанић, Др. Јов. Ђурић, Јанаћ М. Јанковић, Васа Николић, Ј. Алкалај.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице одржане 29. јула тек. год. и примљен је без измена.

II

По прочиташу акта Управе града Београда и њених одељака АБр. 5588., 5542., 5679., 6680., акта истражника по делу атентата на Његово Величанство Краља Милана АБр. 5619., 5678. и акта истражног судије преког суда АБр. 5640.

вали светогорски калуђери „свеком“, „задужбином“, „лемозином“, коју дају Дубровчани, да се светогорски праведни оци помоле за здравље, срећу и напредак целога Града.

Сваке друге године долазили су светогорски калуђери у Дубровник по „свећу.“

На помезан начин дубровачка властела и радознали народ дочекивала је ове часне божје службенике; и кнез у свечаној седници Малога Већа предавао би им двогодишњу помоћ.¹⁾

За време Турака Дубровчани су на турским трговима плаћали царину „ad valorem“: на 100 аспри две аспре (2%), „по закону који влада у Једрену, Пловдиву и Кратову.“²⁾ За слободу трговања по Турском Царству Дубровчани су плаћали турским султанима годишњи трибут, који је непрестано повишаван. Он је у почетку био само 500 дуката, а почели су га давати, када су од султана Оркана добили прву повељу.³⁾ За владе султана Мурата

да Дубровчани плаћају Хилендару 100 млет. дуката. — Глас. к. V. с 60. — Јерусалимски калуђери долазеши у Дубровник по милостину, извезли по нешто из Дубровника за своје потребе. Mon. Spect. v. XXVIII. с. 63.

¹⁾ Starine к. XVII. с. 4—5., 17—19. и т. д.

²⁾ Mon. Serb. с. 410., 525.

³⁾ Rad. к. V. с. 94—97.; к. VII, с. 183.; к. LIII. с. 97.—98. —

којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

да су му непознати: Коста А. Поповић, бив. прикупљач пијачарине, Богдан Пауновић, бив. чувар казненог завода, Драга жена Милана Илића, овд. лимарског калфе, пређе Драга Кузмановић, Јован син Марије Алин, трг. овд. и Петар син Антона Вапатића, надничара на царинском пристаништу; Анђелија жена Младена Јовановића инж. капетана, и Милан Марковић, чинов. беогр. задруге; да су доброг владања и доброг имовног стања Dr. Милован Ђ. Миловановић, адв. пређе проф. Вел. Школе, Љуба Живковић адв., Dr. Влада Ђорђевић лекар; да су доброг владања а средњег имовног стања: Владимир Николић пуковник у пензији, Михаило Димитриј ликерџија, Стеван Миљковић, дрвар. трг., Риста Петровић, бак. и Мих. Живадиновић, адв.; да су доброг владања а сиротног имовног стања Ђока Новаковић, поручик у пензији, Стојан М. Протић новинар, Dr. Миленко Веснић пређе проф. Вел. Школе, Драгослав Бошковић пређ. суд. писар, Миле Павловић проф. и Радомир Милинковић — Алавантић, царин. званичник; да је рђавог владања а сиротног имовног стања Ђура Кнегевић пређ. ватрогасац; да су доброг владања, а средњег имовног стања и да су осуђивани раније за политичке кривице: Аца Станојевић, штампар и Коста Таушановић, управник београд. задруге; да је доброг владања и доброг имовног стања, а да је осуђиван раније за политич. кривице Никола П. Папшић, пређ. мин. председник; да је Петар Ковачевић, бив. општ. чинов. док је био у општ. служби био доброг владања а да је пре ступања у општ. службу, у војсци као наредник ражалован, са разлога одбору непознатих, имовног је стања сиротног; да је Добросав Ружић пређ. професор доброг владања а сиротног имовног стања, и да је раније осуђиван за политичке кривице; да се Лука Никић, ликерџија у грађанству не сматра за поштеног человека, да је имовног стања сиротног.

II. беше се тај трибут, „дар султану“ попео на 1.000 дуката.¹⁾

Г. 1449. трибут би повећан на 1.500 дуката.²⁾ Када султан Мухамед чу, да су Дубровчани 1453. г. лепо дочекали и у Италију испратили његова непријатеља Скендербега, он се наљути на Дубровчане и удвоји им трибут; а када још дочу, 1454. г. да је Скендербег и у повратку из Италије свратио у Дубровник, он им подигне трибут на 5.000 дуката.³⁾ Г. 1471. трибут беше подигнут на 9.000⁴⁾ а 1474. 10.000 дуката за то, што су се два Дубровчанима при одбрани Скадра одликоваја међу градском посадом.⁵⁾ Г. 1478. беше подигнут на 12.500 дук. а 1479. г. на 13.000 дук.⁶⁾ Највише подиже трибут султан Мухамед II Освајач г. 1480: на 15.000 дуката годишње⁷⁾; али Дубровчани већ прве

¹⁾ Mon. Serb. c. 409.—411. —

²⁾ Mon. Spect. v. XIV. с. 61., 254. — Макуш. Изсл. с. 327. —

³⁾ Engel, с 175. — Mon. Spect. v. XIV. с. 62., 63.

⁴⁾ Mon. Serb. с. 514.

⁵⁾ Pammer, Hist. Ottomane t. I. с 304... — Comme dans la défense de Scutari deux Ragusains s'étaient signalés par leur courage le tribut que leur patrie payait aux Ottomans, porté trois ans auparavant de 5.000—8.000 due. fut élevé jusqu'à 10.000.

⁶⁾ Mon. Spect. v. XIV. с. 70., 264.

⁷⁾ Mon. Serb. с. 523—524.

III

www.unilis.net Одборник г. Мих. Јовановић пита председника зашто нема Београд довољно воде и кад се са Белих вода не може довољна количина воде да набави, зашто се не приступи узимању воде са Саве, ако не и за пиће, оно бар за остале потребе.

Председник је одговорио,

да је суд општински све мере предузео, да осигура Београду довољну количину воде као и да се налази на проучавању питање о узимању воде из Саве.

IV

Одборник г. К. М. Ђурић примећује, да трамвајско друштво у последње време наплаћује за вожњу на трамвајима на линији Сава—Славија такеу већу него што је споразumno утврђено.

Председник је одговорио,

да ће ствар извидети и одбору саопштити резултат извиђаја.

V

Председник извештава одбор да је судопштински решењем својим од 31. јула тек. год. АБр. 5547. одредио цену хлеба за прву половину месецда августа тек. год. т.ј. од 1 августа закључно 23 паре по килограму, а да се хлеб продаје по 25 паре у тежини 1087 грама, пошто је цена житу за прошли 15 дана била 14 дин. 100 кг. Одбор је

примио к знању ово решење суда општине београдске.

VI

Председник саопштава одбору, да се изабрана комисија за извиђај спора масе Наума Николића, није могла до данас никако саставити због осуствовања појединих чланова комисије, с тога предлаже да се у ову комисију изберу друга лица.

По саслушању овога одбор је изabrao у комисију за извиђај спора масе Наума Николића члана суда г. Стеву Ивковића и одборнике г.г. Трифуна Торђевића, Јанаћа М. Јанковића, Васу Николићија и Косту Др. Ризнића.

VII

По прочиташу извештаја економног одељења АБр. 5500 о држаној лицитацији за набавку дрва за отгрев одбор је решио,

године владе слабога султана Бајазита II. успеше, да им султан оправи од годишњег трибуta 2.500 дуката.¹⁾ Годишни прибут од 12.500 дук. остао је и за владе султана Селима I и Сулејмана Величанственог.²⁾

И у XVII. као и у XVI. в. прибут је износио 12.500 дук.³⁾ Потпомагањем Млечана Дубровчани 1703. г. успеше, да годишњи прибут Турцима преобрите у тргодишићи.⁴⁾ У времену пада Дубровачке Републике, 1806. г. прибут је износио 24.466 грошева.⁵⁾

¹⁾ Jb. c. 526—528.

²⁾ Jb. c. 548—552.

³⁾ Bazzozzi et Berchet: *Le Relazioni degli Stati Europei* R. I. c. 223. (релација Симона Контаринија) млет. бајила у Цариграду од 1612. г. — Rad. c. LIV. c. 110—111. Млет. посланик јавља 12. Јун. 1695. г., да Порта тражи од Дубровчана данак за 9 г. по 12.500 дук. — Неки путописи, релације, погрешно бележе годишњи дубровачки прибут. Петар Кацола (1494. г.) 20.000 дук. Rad. c. V. c. 166—167. — Један анон. опис Дубровника од 1555. г.: 10.000 дук. Mon. Spec. v. XI. c. 76. — Мелх. Сајдлиц (1559 г.) 14.000 дук. Rad. c. LXXXIV. c. 54. — Аноним. италиј. путописац (око 1559. г.): 12.000 шкуда (талара). Starine c. X. c. 59. *J cittadini sono tributarj al signore Turco, et gli mandano XII mille scudi ogni anno per duei suoi ambasciatori.* — Соранц. путописац (1575. г.): 40.000 дук. (!) Rad. c. CXXIV. c. 21. — Аквило Контарини, млет. бајил. (1636 до 1641. г.): 12.000 дук. Bazzozzi et Berchet. c. 394. — Лука Линда (1672. г.): 12.000 цекина. Макуш. Mat. c. 13.

⁴⁾ Starine c. XV. c. 60.

⁵⁾ Макуш. Изслѣд. с. 25.

да се набавка две иљаде кубних метара дрва за отгрев судских одељења и основних школа уступи према прописаним погодбама Васи Тошкију овд. дрвару као најнижем понуђачу за цену од шест динара и тридесет пара од кубног метра било булових било граничевих дрва.

VIII

Приликом саопштавања одређене цене лебу одбор је ставио у дужност

суду општинском, да у што краћем року поднесе одбору предлог за одређивање цене и црноме лебу.

IX

Председник износи одбору на решење молбу извршиоца тестамента пок. Митрополита Михаила, који траже накнаду штете нанете имању услед нивелације улице.

Одбор је одлучио,

да се овај предмет одгodi до прве седнице за овом.

X

Председник саопштава молбу друштва за уређење варошког дунавског краја, којом тражи да му се одобри да на општинском земљишту о своме трошку наспе по 40 метара ширине с једне и друге стране садањег пута, који води на кеј у висини железничке пруге, и да тај наступи простор употреби за дрварске плацеве, па да исте експлоатише за 10 година а приход да употребљује на улепшавање варошко-дунавског краја.

По прочиташу ове молбе АБр. 5803 одбор је решио,

одобрава се друштву за уређење и унапређење варошко-дунавског краја, да на општинском земљишту о своме трошку наспе по 40 метара ширине с једне и с друге стране садањег пута који води на кеј, у висини железничке пруге. Насипање ово да изврши друштво копањем ровова и с једне и с друге стране овога простора који би се имао наспути у потребној ширини. Да овај простор подели на десет пространих плацева за дрварска стоваришта а остали простор употребљава за истова-

дубровник није био политички потпуно самосталан, него је непрестано бивао под протекторатом појединих околних сила. Како су се политичке прилике стицале, Дубровник је, у своме интересу, пролазио из протектората једне у протекторат друге државе. Ти су протекторати Дубровнику очевидно, доносили користи само онда, када су се његови протектори задовољавали голом титулом „дубровачки протектор, заштитник“ и годишњим данком; али, када су се они почели мешати у чисто унутрашње дубровачке ствари и када су покушавали (као Млечи) да разним махиначијама парализују развијак дубровачке трговине: Дубровчани би се, тада, да би отклонили такву опасност, много трудили, да се, примањем протектората друге државе, оправсте таква, често пута силом наметнута протектората.

Од свог постанка па до 998. г. Дубровник је био под влашћу византиског стратега.¹⁾ У трговинском развитку Дубровника за то време огледа се стагнација и њихова трговина још непрестано имала важност.

Када је после смрти Василија I Маједонца пао византиски престој на Јадран-

ривање, даље одобрава се друштву, да прибира приходе како са наслуг земљишта тако и са кеја и ископаних ровова са стране наслуг земљишта а на име: кирије са дрварских плацева, обаларину са кеја и наслуг простора за истоваривање као и приход од леда из ровова.

Ово експлоатисање општинског земљишта, обаларине са кеја и горе означеног да траје од 1. јануара 1900. г. па за десет година.

Друштво, даље, да буде дужно сав горе означен приход да троши на даље наслупање простора око кеја као и калдромисање улица које са кејом у вези стоје и то онако и под оним погодбама како је то означено у решењу одбора од 10. јуна о. г. АБр. 4669.

XI

Председник саопштава одбору акт прквенопшколске јеврејске општине севардијског обреда АБр. 5672 којом моли да се задржи од извршења решење одбора општинског којим је одређено на новом гробљу место за сарањивање јевреја есенаског обреда.

По саслушању ове молбе одбор је одлучио, да се ова молба преда гробљанској одбору на оцену и мишљење.

XII

Председник саопштава молбу г. Владимира Маџаревића, секрет. мин. правде АБр. 5620, којом са разлога у истој, тражи, да му се 207-15 дин. колико му је у отплату интереса општина рачунала урачунају у отплату главног дуга у 632 дин., којом га је општина задужила за начињену калдрму пред његовом кућом у дубровачкој улици.

По саслушању ове молбе општински је одбор одлучио,

да се ова молба пошаље грађевинском одељку на извештај о томе, да ли је г. Маџаревић у молби поменуте радове извршио, и да ли је у опште било каквог откопавања пред његовим именем и каквог.

О Г Л А С

Пошто је Управа града Београда забранила просипање нужничке нечистоће и

скром Мору, те се оно више не називаје „Византиским Језером“, тада Дубровник би приморан да прими млетачку заштиту под којом је морао остати све до 1181. г.¹⁾

У времену 1181.—1186. Дубровник беше под заштитом Виљема Сицилијанца; а после смрти овога краља па до 1205. г. Дубровник је био под врховном влашћу Византиске Империје.²⁾

Г. 1205, у времену Четврте Крсташке Војне, Дубровчани опет мораше примити штетни протекторат Млетачке Републике и да под њим остану, поред све своје систематске тежње за еманципацијом, све до 1358. г. По погодби од 1232. г. у Мају Дубровчани су се обвезали: а) да се сваке десете године закуну на верност млетачком дужду;³⁾ б) да дужда и његове замењенике примају „часно“ („honorificē“), в) да Млечанима плаћају годишњи данак и да их помажу у њиховим поморским ратовима; г) да примају за кнеза и бискупу Млечанина; д) да 12 одличних дубровачких племића буде у Млечима као

¹⁾ Jb.

²⁾ Jb.

³⁾ Новопримљени дубровачки грађани одмах су полагали заклетву верности и млетачком дужду. Mon. Spec. v. X. c. 10, 38, 58, 70, 75, 109, 200, 220, 268, 269; v. XIII c. 84, 87, 102, 114, 118, 129, 160, 318—319; v. XXVIII c. 159; v. XXIX. c. 254, 259.

дворишиг сметлишта на досадањем месту „Карабурми“, то се овим извештава грађанство, а нарочито она лица, која се баве изношењем нужничке нечистоће и дворишиг сметлишта, да је Суд општине града Београда, споразумно са Управом вар. Београда, одредио место за просипање поменуте нечистоће ниже „Карабурме“ и фабрике штофова, и да је за ту цељ и пут од вишњичког друма па до Дунава прокопан и за колски саобраћај удешен.

Од стране Суда општине града Београда 30. Јула 1899. год. АБр. 5497. у Београду.

НА ЗНАЊЕ

Решењем одбора општинског од 28. Маја о. г. АБр. 3926. а по одређењу Управе вар. Београда одређена су ова места за дрварска слагалишта у Београду.

1. У дунавском крају на званој дрвеној планини,

2. На теркалишту, до марвене планине,

3. На савској обали, где су и сада, дрварска слагалишта. На овом трећем месту биће слагалишта све донде, док се не сагради кеј, када ће се друго, згодније одредити.

Ни на којем другом месту у вароши не могу бити дрварска слагалишта и сва, која се сада у вароши налазе, имају се до 1. Новембра о. г. преселити на једно од горе означених места.

О овоме се извештавају грађани ради знања, а дрварски трговци се позивају, да се обрате општини београдској за место на којем ће од 1. Новембра о. г. држати слагалиште за дрвна и грађа.

Од суда општине Београдске, 9 Јула, 1899. год. у Београду. АБр. 3926.

таоци; е) да Млечане сматрају за своје пријатеље, као што ће их и Млечани за такве сматрати; ж) да неће имати веза са корсарима; ж) да дају млетачком дужду 12, Млетачкој Републици 100 а своме кнезу 400 хип. годишње. (остало види стр. 99.).¹⁾

Нема сумње, Дубровник је био фактички подложен Млецима. То доказују текстови њихових државних уговора.²⁾ Млетачки дужд назива дубровачког кнеза својим „мандатом“; а дубровачки кнез Марсилије Ђорђић овако се потписује: „Азъ Марсилан Георги, поклоняю славного джака княнъка кнезъ града Дубровника.³⁾

Пада у очи што Дубровник, онако тесно привезан за Српску Земљу, није био кад год под врховном српском влашћу. То је, вељда, могло бити барем под царем Душаном. Што све то није било, без сумње била су ова два разлога: Дубровник је, из појмљивих политичких обзира, избегавао патронажу суседне државе: цар Душан можда није хтео од Млечана отети

¹⁾ Mon. Spect. v. I. c. 46—49., 295—296., 363. — Dr. Шаф. Acta v. II. c. 572—579. — Rad k. V. c. 84—105., 112—122. —

²⁾ † С. Јубић је то извео.

³⁾ Mon. Spect. v. XIII. c. 43.

⁴⁾ Mon. Serb. c. 35.

О Б Ј А В А

Суд општине града Београда овим опомиње све овд. предузимаче и тесаче, да у будуће несмеју без нарочитог Судског одређења, на општинским земљиштима како у вароши тако и у околини вароши, **истоваривати разне грађевинске материјале и јапију и ову тесати.**

Ако је коме потребно да се са општинским земљиштем за неко извесно време послужи, мора се предходно да обрati Суду општинском за дозволу.

Од Суда општине града Београда 24. Јуна 1899. год. у Београду.

О Б Ј А В А

Суд општине београдске, издаваје путем јавне усмене лicitације **под закуп следећа своја имања** и то:

I. На дан 18. августа тек. год. два дућана са једном собом и магазом у Дубровачкој улици испод читаонице.

II. На дан 19. августа тек. год. земљиште постојеће код гасног резервоара на Савској обали.

III. На дан 20 августа т. г. земљиште постеје испод општинске кланице.

IV. На дан 21. августа т. г. земљиште регулационог фонда звано „Табак-Ибрахимов“ чајир, и

V. На дан 23. августа т. г. дрварске плацеve у бари „Венецији.“

Лicitација ће се држати у канцеларији економног одељења Суда општинског и то:

За имања под I, II, III и IV у одређене дане од 3 до 6 сати после подне а за дрварске плацеve од 8 до 12 пре и од 3 до 6 сати после подне.

Кауција се положе при лicitацији у готовом новцу или у Срп. Држ. хартијама од вредности и то:

патронат над Дубровником или није хтео примити Дубровчане у своју запшту из познатих својих завојевачких намера и обизира према Млецима.¹⁾

Г. 1358. Дубровчани одаслаше у Млетке последњег кнеза Млечанима а признавају врховну власт маџарског краља Ђудевита Великог и под маџарским протекторатом остале све до 1526. г. Овај нови протекторат Дубровчанима само користи донесе: Њихова трговина постаде живљом, већег размера; тада Дубровник достиже кулминацију на пољу своје индустрије и трговине.²⁾ Услови, под којима су Дубровчани признали врховну власт маџарског краља били су повољнији од млетачких. Маџарска је власт била над Дубровником номинална. Дубровчани су уживали унутрашњу и спољашњу слободу; а на ово се обвезао: а) да даје годишњи данак 500 дук.; б) да маџарског краља помаже у његовим поморским биткама; в) да се три пута годишње у цркви свечано помиње име краљево; г) да Дубровчани, како на мору, тако и на земљи, употребљавају грб и заставу

¹⁾ С. Јубић је нагађао, да је цар Душан тиме што је агложавао Дубровчане, хтео да Дубровник потчиши. Mon. Spect. v. XVII. c. 3.

²⁾ Rad k. VII. c. 193—194. — Гласн. k. XXXVIII. c. 89. — Engel c. 164—165. — Макуш. Mat. c. 3.

За имање под I. 120, за имање под II. 80, за имање под III. 80, за имање под IV. 100 динара, а за дрварске плацеve за сваки плац по наособ по 200 динара.

Ближи услови могу се видети у поименутој канцеларији сваког радног дана од 8 до 12 пре и од 3 до 6 сати после подне, а празником од 8 до 11 сати пре подне.

Од стране Суда општине града Београда 4. августа 1899. год. АБр. 5390 у Београду.

ТАКСЕ ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

За квартове: Савамалски, Теразијски, Варошки и Врачарски

- Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0.25 д.
- Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом — — — — 0.70 д.
- Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штale — 1.50 д.

За квартове: Дорђелски и Палијулски

- Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0.20 д.
- Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом — — — — 0.60 д.
- Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом од гостионице са кухињом без штale — 1. — д.

Од суда општине београдске 28. августа 1892. год. АБр. 9449.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. Гробарина:

- Гроб за децу — — — — — 7. — д.
- Гроб за одрасле — — — — — 12. — д.
- Мала гробница — — — — 555.52 д.
- Велика гробница III реда — — — — 998.93 д.
- Велика гробница II реда — — — — 1099.93 д.
- Велика гробница I реда — — — — 1684.57 д.

II. Пражњење помијара и нужника:

- Од кубног метра — — — — — 6. — д.
- Од акова — — — — — 0.30 д.

маџарску; д) ако маџарски краљ, син или унук његов дође у Дубровник, да су Дубровчани дужни да их приме „часно“ (cum honore) и као што приличи њихову достојанству и да им даду 2 доручка и 2 ручка о општинском трошку. За све то Дубровчани задобише моћну запшту маџарског краља и потврду својине свога домена, слободно вршење трговачких послова по Маџарској, Србији и Млетачкој.¹⁾ Ове по властице Дубровчанима су потврђивали редом сви доцнији маџарски владаоци.²⁾

(наставити се)

¹⁾ Mon. Spect. v. XXII. c. 140—141.; v. XIV. c. 41., 230—231.; v. XXVIII. c. 67—68.— Starine k. I. c. 141—146.— Rad k. V. c. 98—105.; k. VII. c. 190—191.

²⁾ Starine k. I. c. 141—171.— Mon. Spect. v. XXII. c. 37—38.— Дубровачки АЕ Илија имаје на маџарском сабору глас и место међу осталим маџарским великим црквеним достојанственицима. Rad k. VII. c. 194—195.— У својим писмима и актима Дубровчани називају маџарског краља „својим природним господарем“ (al nostro signor naturale messer lo re de Hungaria); „dominus naturalis“, свој град маџарским а себе верним маџарским властима. Mon. Spect. v. XXVII. c. 52., 71., 113., 115., 126., 282.; v. XXVIII. c. 8., 67., 68., 115.— Краљ Жигмунд 21. Децембра 1396. г. именова дубровачког кнеза „витезом златне остреле.“ Rad k. VII. c. 214.— Паскоје Растиски назива се „славним витезом маџарског краља.“ Mon. Serb. c. 292., 294. а кнез Андрија Гундулић „краљевим војником“ (miles regalis.) Mon. Spect. v. XXVIII. c. 136.— Маџарски краљ Матија подари дубровачком кнезу назив архиектора, да могу у својим писмима восак употребљавати и у грбу тицу Феникс па при томе вели: „Et sicut vestra civitas inter alias Dalmatiae sicut fenix splendescit, ita „nil Phenice nobilis sima ave, in signum tante veritatis vobis ferendum convenientius visum est.“ Mon. Spect. v. XXII. c. 84—86.